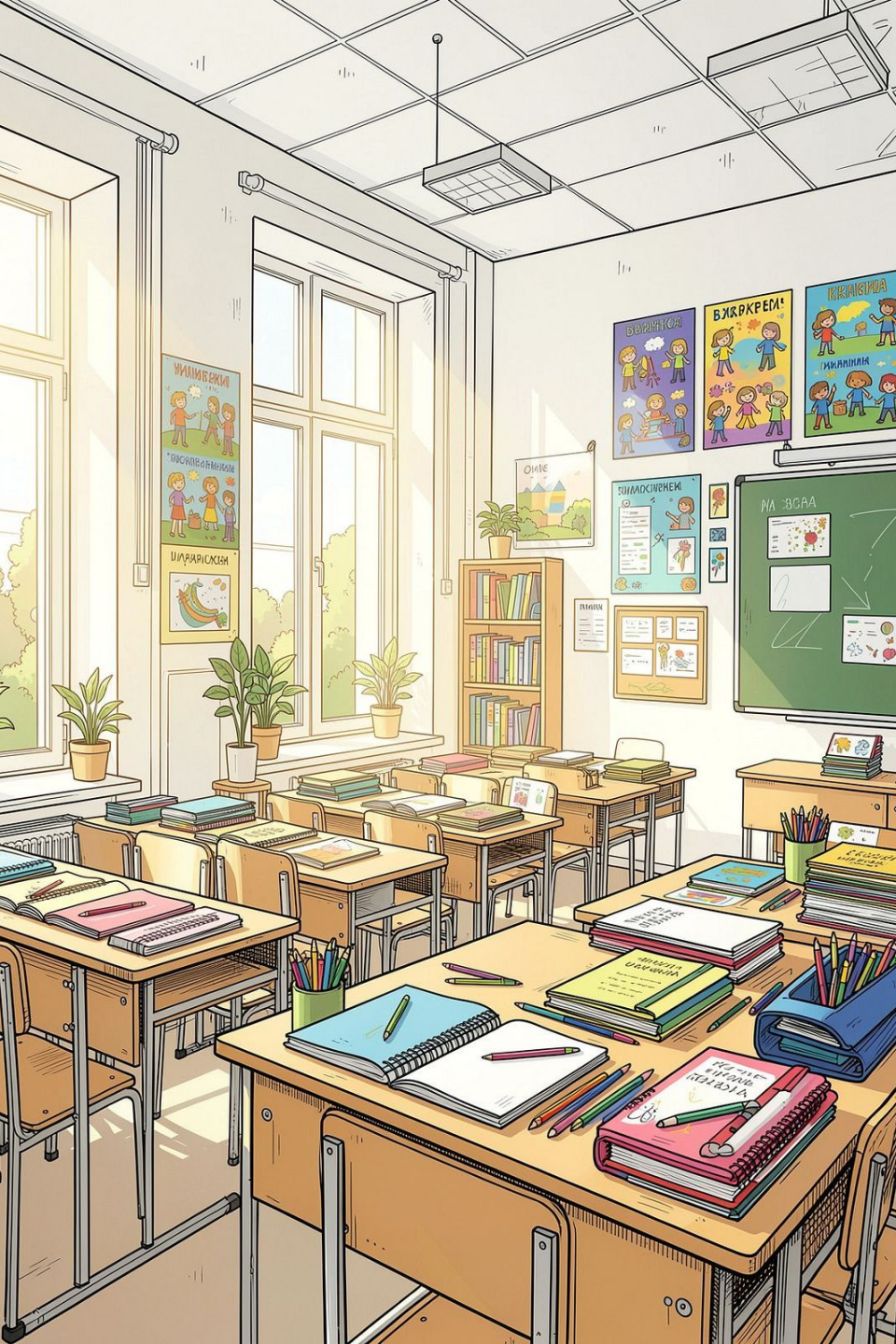

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів та інтегрованих курсів

Заклади загальної середньої освіти України · 2026/2027 навчальний рік

ОФІЦІЙНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ МОН

НУШ · БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Нормативно-правова база

Організація освітнього процесу у 2026/2027 навчальному році ґрунтується на чинних державних стандартах, що охоплюють усі рівні загальної середньої освіти. Освітні програми закладів розробляються на основі Типових освітніх програм із урахуванням досягнень реформи НУШ та викликів воєнного часу, зокрема подолання освітніх втрат.

Початкова освіта

Державний стандарт початкової освіти
— постанова КМУ № 87 від 21.02.2018

Базова середня освіта

Державний стандарт базової середньої освіти — постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 зі змінами (постанова КМУ № 972 від 30.08.2022)

Повна загальна середня освіта

Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти — постанова КМУ № 1392 від 23.11.2011

 Звертаємо увагу: до Типової освітньої програми для 5–9 класів внесено зміни наказом МОН від 17.08.2026 № 1430.

Вибір модельних навчальних програм

Педагогічні працівники обирають модельні навчальні програми на певний цикл повної загальної середньої освіти. Змінювати їх усередині циклу (наприклад, при переході з 5-го до 6-го класу) **не можна**, оскільки кожна програма має особливості реалізації вимог стандарту до результатів навчання.

Різні класи — різні програми

Класи однієї паралелі можуть навчатися за різними модельними програмами. Для нових класів у наступних роках можна обирати програми інших авторських колективів.

Цілісність освітньої програми

Сформована освітня програма закладу має бути цілісним комплексом, де кожен компонент реалізує свої цілі у тісному взаємозв'язку з іншими — на рівні знань, результатів і видів діяльності.

Критерії вибору програм

Потреби учнівства, потенціал педколективу, ресурсне забезпечення, наявність навчально-методичного супроводу, внутрішньогалузеві та міжгалузеві зв'язки для розвитку ключових компетентностей.

Види навчальних програм та планування

Що може використовувати педагогічний колектив

- Модельні навчальні програми із зазначенням кількості годин, змісту та видів діяльності
- Навчальні програми, розроблені авторськими колективами на основі модельних
- Програми, розроблені вчителями на основі модельних (затверджуються педрадою)
- Програми курсів за вибором, що мають гриф МОН

Календарно-тематичне планування

На основі модельної та/або затвердженої програми вчитель складає календарно-тематичне планування у **довільній формі**, у тому числі з використанням електронних джерел. Воно може бути об'єднане з навчальною програмою в один документ.

Формат, обсяг, структура та оформлення календарно-тематичних планів і поурочних планів-конспектів є **індивідуальним рішенням вчителя**. Встановлення універсальних стандартів таких документів не передбачено законодавством.

- ❏ Вчитель може коригувати календарно-тематичне планування протягом року відповідно до засвоєння матеріалу учнями.

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання у 5–9 класах здійснюється відповідно до наказу МОН від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів» (із змінами, внесеними наказом МОН від 29.06.2026 № 1001). Педагог має академічну свободу у виборі методів та інструментів оцінювання.

Академічна свобода вчителя

Самостійний вибір методів та інструментів оцінювання з урахуванням специфіки предмета та особливостей учнів для відстеження навчального поступу кожного.

Мета оцінювання

Визначення рівня досягнення результатів навчання, відстеження навчального поступу та надання зворотного зв'язку відповідно до вимог Держстандарту базової середньої освіти.

Рекомендовані інструменти

Компетентнісно орієнтовані завдання та інші інструменти, що дають змогу визначити рівень досягнення результатів, передбачених Держстандартом та модельною програмою.

 Оцінювання за групами результатів та їх унесення до класного журналу не є обов'язковими. Спосіб фіксування результатів вчитель обирає самостійно.

Організація роботи: подолання освітніх втрат

Діагностувальні роботи ВШО

Для надолуження освітніх втрат доцільно використовувати діагностувальні роботи Всеукраїнської школи онлайн, розроблені для кожної освітньої галузі.

→ Первинне діагностування

На початку року, семестру або перед новою темою — для визначення рівня опорних знань і вмінь.

→ Корекційна робота

Планування індивідуальної та групової підтримки на основі результатів діагностування.

→ Вторинне діагностування

Оцінка динаміки навчальних досягнень та визначення ефективності усунення прогалин.

- ❑ Перші заняття нового року мають сприяти відновленню навичок навчальної діяльності, актуалізації опорних знань та створенню позитивної мотивації. Рекомендовано використовувати Посібник із подолання освітніх втрат.

Цифрові платформи та ресурси

- **«Освіта для життя»** — єдиний електронний ресурс з нормативним забезпеченням, інтерактивним держстандартом, прикладами вправ, готовими навчальними матеріалами та путівниками з оцінювання
- **Всеукраїнська школа онлайн (ВШО)** — національна платформа для дистанційного та змішаного навчання 2–11 класів: курси, відеоуроки, тести, віртуальні класи
- **Електронні підручники** — відкритий доступ до цифрових версій підручників, зокрема з української мови та літератури
- **Pi-stacja** — цифровий ресурс для підтримки навчання 5–9 класів: відео, тести, схеми, навчальні завдання українознавчого компонента

Цифрові ресурси для дослідницької діяльності

Для організації дослідницької діяльності, візуалізації хімічних процесів, формувального оцінювання та надолуження освітніх втрат рекомендовано використовувати верифіковані цифрові ресурси. Якщо проведення дослідження неможливе через відсутність обладнання або вимоги безпеки, варто застосовувати цифрову симуляцію як підготовчий або підсумковий етап.

PhET Interactive Simulations	Моделювання будови атомів, хімічних реакцій, розчинів, електролітів — phet.colorado.edu
ChemCollective	Віртуальні лабораторні роботи — chemcollective.org
Khan Academy (Chemistry)	Пояснення складних понять, самостійне навчання — khanacademy.org
Royal Society of Chemistry	Методичні матеріали, демонстраційні експерименти — edu.rsc.org
TED-Ed	Проблемні ситуації, мотивація — ed.ted.com
AR Book	Тривимірні моделі молекул і речовин — arbook.info
Pi-stacja	Короткі відеопояснення — pistacja.tv
Цікава наука	Популяризація хімії, приклади застосування в житті — YouTube-канал

- ✔ Учні мають не лише спостерігати процес, а й передбачати результат, пояснювати його та порівнювати із власними припущеннями — це забезпечує глибше розуміння матеріалу.